

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«АГРОІНЖЕНЕРІЯ»
другого (магістерського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми «Агроінженерія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (*Google Форм*), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) «Агроінженерія» (респонденти).

Опитування респондентів було проведено в **1 семестрі 2023-2024 навч. року** за анкетой «якість освітньої програми». Всього опитано **12 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

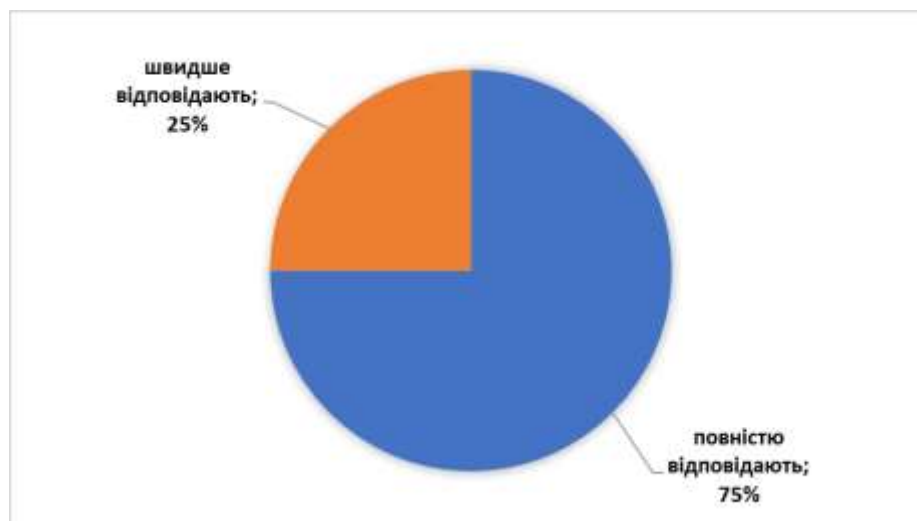

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено в табл. 1.

Таблиця 1 - Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність до аналізу і синтезу	1
Здатність застосовувати знання на практиці	2
Базові загальні знання	3
Засвоєння основ базових знань з професії	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Елементарні комп'ютерні навички	1
Дослідницькі навички і уміння	2
Прийняття рішень	3
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	4
Здатність до навчання	5
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	6
Здатність до критики та самокритики	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	8,3	0	8,3	33,3	50
Рівень базових (професійних) знань і навичок	8,3	0	0	33,3	58,3
Стратегічне мислення	8,3	0	0	41,7	50
Націленість на кінцевий результат	8,3	0	0	50	41,7
Здатність працювати в колективі, команді	8,3	0	16,7	33,3	41,7
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	8,3	0	8,3	33,3	50
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	8,3	0	0	33,3	58,3
Навички управління персоналом, колективом	8,3	0	25,0	41,7	25,0
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	8,3	8,3	16,7	33,3	33,3
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	8,3	8,3	8,3	25,0	50
Ведення ділової документації	8,3	8,3	16,7	33,3	33,3

Результати оцінювання показали достатньо **високий рівень** (максимальна сума відсотків за балами 4 і 5, по 91,7%) наступних якостей та навичок випускників: «рівень базових (професійних) знань і навичок», «стратегічне мислення», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання».

Меншими балами оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2, по 16,7%) – «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ведення ділової документації».

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Агроінженерія» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	100
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	83
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	92
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	33
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	58
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	83
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	17
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	33

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів найбільш необхідних складових ОПП «Агроінженерія» наступні:

1. Співвідношення теоретичної і практичної частини (100%);
2. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%);
3. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (83%);
4. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (83%);
5. Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (58%).

Тому, при перегляді освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показали 100% - ву позитивну відповідь.

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу* – Проєктування та використання мехатронних систем машин і обладнання в АПК; Управління й планування матеріальних і фінансових потоків в АПК; Ділова іноземна мова; Технічний сервіс с.-г. техніки;

- *необхідно вивести з освітнього процесу* - Філософія, Педагогіка, Маркетинговий менеджмент, Інтелектуальна власність.

Інші пропозиції від викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми «Агроінженерія»:

- можливість здобувачам самостійно обирати форму атестації, будь-то у формі атестаційного кваліфікаційного екзамену або захисту дипломної роботи;

- самостійна робота - це вирішення самостійно студентом якоїсь проблеми, задачі, пропонування пропозиції по виходу з якоїсь ситуації, а не підготовка до лекцій, практичних занять. Тому треба переглянути концепцію мети самостійної роботи здобувачів;

- провести відкрите методичне засідання з презентацією гарантом освітньої програми наскрізного плану, з метою кращого розуміння кожним викладачем місця його дисципліни у загальній картині підготовки фахівця.

Висновки

1. Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Агроінженерія» за критерієм «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» показали, що знання випускника зі спеціальності «відповідають повністю» на 75% та «швидше відповідають» на 25%. Для покращення цього показника, продовжити практику щорічного проходження заходів з підвищення кваліфікації та стажування на сучасних с.-г. підприємствах, які мають та використовують сучасну техніку та технології, науково-педагогічних працівників випускової кафедри експлуатації та технічного сервісу машин. Результати їх стажування заслуховувати, обговорювати та ухвалювати на засіданнях вченої ради механіко-технологічного факультету.

2. У ході проведеного моніторингу були виокремлені та проранжовані компетентності випускників, які на думку науково-педагогічних працівників, залучених до викладання на освітньо-професійній програмі «Агроінженерія» є найбільш суттєвими, зокрема, це «рівень базових (професійних) знань і навичок», «стратегічне мислення», «націленість на кінцевий результат», «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання». Меншими балами викладачі оцінили наступні критерії (максимальна сума відсотків за балами 1 і 2, по 16,7%) – «ерудованість, загальна культура, комунікабельність», «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ведення ділової документації». Це пояснюється виключно компетентністним підходом при підготовці майбутнього фахівця, який висвітлений в ОПП. Віднесення такої компетентності, як «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», до найменш важливіших не є зовсім вірним, з огляду на масштабну інформатизацію технологічних процесів в аграрній галузі. Тому в програми стажування викладачів та робочі програми навчальних дисциплін слід включати питання інформаційних та комунікаційних технологій. Для підвищення рівня вказаних критеріїв пропонується збільшити частку навчальних занять, які будуть сприяти розвитку у здобувачів ВО ерудованості, загальній культурі, комунікабельності. Задля цього пропонується проводити виховні години із залученням коуч-тренерів, кваліфікованих осіб та спеціалістів з метою формування таких навичок, як «володіння інформаційними та комунікаційними технологіями», «ведення ділової документації».

3. Респондентами було виокремлено п'ять найбільш необхідних складових освітньо-професійної програми «Агроінженерія», на яких необхідно сфокусувати увагу при оновленні ОПП, це: співвідношення теоретичної і практичної частини (100%); спрямованість дисциплін на майбутню професію (92%); зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (83%); залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (83%); організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо) (58%). Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

4. Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін дозволили запропонувати при оновленні ОПП на 2024-2025 н.р. такі нові дисципліни, як «Аграрна політика та інформаційне забезпечення сільськогосподарського виробництва», «Проектування техн. процесів та систем», «Системність забезпечення технічної готовності машин і обладнання АПВ», «Мехатроніка АПВ». Такі дисципліни, як: «Педагогіка», «Філософія», «Інтелектуальна власність» запропоновано вилучити з освітнього процесу. Також викладачі вважають за необхідне переглянути концепцію мети самостійної роботи здобувачів, на це також слід звернути увагу при оновленні навчально-методичних комплексів з навчальних дисциплін на Освітньому порталі ТДАТУ.

5. Надані пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми будуть розглянуті та обговорені на засіданні робочої групи.

Гарант ОПП «Агроінженерія» за
другим (магістерським)
рівнем вищої освіти, д.т.н., професор

Володимир КУВАЧОВ

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР